

Aan de Commissie **BINNENLANDSE ZAKEN,  
VEILIGHEID, MIGRATIE EN BESTUURSZAKEN**  
*Kamer van Volksvertegenwoordigers*

Brussel, 16 juni 2026

**Betreft: DOC 56 1591/001 Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat de woonstbetreding betreft**

Geachte heer Voorzitter, Geachte dames en heren Volksvertegenwoordigers, leden van de Commissie Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken,

Op 3 juni 2025 heeft de regering-De Wever het wetsontwerp inzake woonstbetredingen ingediend bij het federaal parlement. Ter herinnering, die tekst bepaalt dat de politie, mits er een machtiging is van een onderzoeksrechter, elke privéwoning mag betreden waarin een vreemdeling zonder verblijfstitel verblijft om hem aan te houden met het oog op zijn verwijdering van het grondgebied indien er voorwaarden cumulatief zijn vervuld. Het wetsontwerp bepaalt ook dat wanneer de vreemdeling op het ogenblik van die woonstbetreding geen document kan voorleggen op grond waarvan zijn identiteit kan worden vastgesteld of geverifieerd, de politieambtenaren de identiteits- of verblijfsdocumenten van de vreemdeling in de verblijfplaats mogen zoeken en die mogen meenemen.

In zijn [advies](#) van 11 juli 2025 over de eerste versie van de tekst uitte Myria meerdere bezorgdheden met het oog op de grondrechten van de betrokken personen en riep het op tot een herziening van die tekst.

Hoewel het vaststelt dat de definitieve versie van de tekst meerdere wijzigingen bevat, herhaalt Myria de meerderheid van zijn bezorgdheden en betreurt het dat die wijzigingen maar beperkte aanpassingen inhouden, zonder wezenlijke impact ten gronde. Myria verwijst daarom naar de inhoud van zijn vorige [advies](#) en het wenst op niet-uitputtende wijze de volgende aspecten aan te stippen die voornamelijk betrekking hebben op de wijzigingen die aan de wettekst zijn aangebracht sinds 11 juli 2025:

- Over het “gevaar voor de openbare orde of de nationale veiligheid”.

- Myria verwelkomt de verduidelijking in het dispositief waarbij het onwettig verblijf op zich niet kan worden beschouwd als een gevaar voor de openbare orde of de nationale veiligheid in hoofde van de betrokken vreemdeling. Hetzelfde geldt wat het begaan van een strafrechtelijk feit betreft. Niettemin nodigt de lezing van de tekst ons uit tot de grootste omzichtigheid:
    - enerzijds gaat het in de tekst over het begaan van “een” strafrechtelijk feit, wat doet vermoeden dat het begaan van twee of meer strafrechtelijke feiten zou kunnen worden aanvaard om aan de grondslag te liggen van de maatregel van de woonstbetreding. De memorie van toelichting specificeert op dat punt dat *“het bestaan van één of meer veroordelingen tot die reeks van aanwijzingen [kan] behoren, maar in principe geen conditio sine qua non [is]* (p. 9; onze cursivering)”. Het zou volgens Myria daarom beter geweest zijn om die precisering rechtstreeks in het dispositief op te nemen.
    - anderzijds sluit de tekst niet uit dat het begaan van een strafrechtelijk feit in aanmerking kan worden genomen bij de beoordeling van het gevaar. Elke inbreuk lijkt zo in aanmerking te kunnen komen om aan de grondslag te liggen van de maatregel van de Dienst Vreemdelingenzaken.
  - Meer algemeen blijft Myria het betreuren dat het concept *“een gevaar vormen voor de openbare orde of de nationale veiligheid”* (dat aan de basis ligt van de verantwoording van de maatregel) niet het voorwerp heeft uitgemaakt van verdere verduidelijkingen of een definitie, waardoor er ruim baan wordt gegeven aan de beoordelingsmarge van de administratie om die voorwaarde te interpreteren.
- **Over de medewerkingsplicht.** Dat begrip wordt evenmin gedefinieerd in de definitieve versie van het wetsontwerp, wat betreuenswaardig is gezien de reikwijdte die dit concept krijgt in de instrumenten van het Asiel- en Migratiepact van de EU. Het gebrek aan medewerking is nauw verbonden met het begrip onderduiken en de gevallen waarin een lidstaat kan besluiten dat er sprake is van onderduiking zijn aanzienlijk toegenomen in het Pact, met aanzienlijke procedurele gevolgen voor de personen (verlenging van de termijn voor Dublin-overdracht, impliciete intrekking van het verzoek om internationale bescherming). De onduidelijkheid en de onnauwkeurigheid van dat begrip, en de talrijke verwijzingen naar het “(risico op) onderduiken” in het Pact brengen een risico met zich mee dat automatisch wordt besloten dat er een gebrek aan medewerking is bij de betrokken vreemdeling.
- **Over de “redelijke termijn” waarbinnen de woonstbetreding moet worden uitgevoerd.** Het wetsontwerp bepaalt momenteel dat zodra de machtiging is verleend door de onderzoeksrechter *“de machtiging tot woonstbetreding binnen een redelijke termijn [wordt] uitgevoerd door de minister of zijn gemachtigde”*. Die precisering is welkom omdat het toezicht van de onderzoeksrechter ondoeltreffend zou worden gemaakt als de Dienst Vreemdelingenzaken de woonstbetreding maanden, of zelfs jaren, na de belangenafweging door een rechter kon

uitvoeren. Met de tijd kan de situatie van de vreemdeling immers sterk evolueren op administratief, strafrechtelijk, familiaal, medisch, ... vlak. Myria betreurt evenwel dat er geen enkele strikte tijdslimiet (bijvoorbeeld: van een maand) is opgenomen in het dispositief; het begrip “*redelijke termijn*” blijft vaag en het wordt overgelaten aan het oordeel van de administratieve overheid.

- **Over de garanties ten aanzien van kwetsbare personen, en in het bijzonder minderjarigen.** Myria waardeert de aandacht die in de tekst uitgaat naar kinderen die aanwezig zijn in woningen waar een aanhouding thuis zou plaatsvinden en, meer algemeen, naar de kwetsbaarheden van personen. Toch blijven er meerdere punten van bezorgdheid bestaan.

Ten eerste, het dient te worden vastgesteld dat noch de kwetsbaarheid, noch de aanwezigheid van minderjarigen een beletsel vormt voor een woonstbetreding. Wat “*kwetsbaarheden*” uitmaken wordt niet gedefinieerd en er wordt evenmin aangegeven of bepaalde situaties, of bepaalde kwetsbaarheden, de tenuitvoerlegging van een dergelijke maatregel zouden verhinderen.

Ten tweede, voor wat specifiek de kwetsbaarheden betreft, bepaalt de tekst dat het verzoekschrift van de Dienst Vreemdelingenzaken de “*eventuele kwetsbaarheden [van de vreemdeling en/of van derden]*” bevat “*indien gekend*”. Deze summiere formulering roept voor Myria in verscheidene opzichten vragen op. Allereerst ontslaat ze de Dienst Vreemdelingenzaken daadwerkelijk van de verplichting om de huidige kwetsbaarheden van de betrokken personen proactief op te sporen. Er bestaat evenwel een reëel risico dat bepaalde situaties niet toelaten om kwetsbaarheden te identificeren waarmee er rekening moet worden gehouden in het kader van een woonstbetreding en een administratieve aanhouding. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de vreemdeling die nooit een verblijfsaanvraag heeft ingediend op het Belgische grondgebied en die zodoende nooit vooraf dergelijke kwetsbaarheden kenbaar heeft gemaakt. Daarnaast kan er worden gedacht aan de vreemdeling die vele jaren geleden een asielaanvraag heeft ingediend in het kader waarvan hij kwetsbaarheden heeft aangevoerd, maar die sindsdien geen gewag heeft gemaakt van “nieuwe” elementen van kwetsbaarheid. Dezelfde risico’s bestaan wat de gezinssituatie van de vreemdeling betreft, waarover de wettekst eveneens te kennen geeft dat die moet worden vermeld als zij gekend is. Gedacht kan worden aan de vreemdeling die op een bepaalde datum melding heeft gemaakt van een gezinssituatie en die zijn dossier niet heeft geactualiseerd met betrekking tot de geboorte van een kind of het bestaan van een liefdesrelatie op het Belgische grondgebied. Gezien deze risico’s dringt Myria erop aan dat er niet een louter formalistische en passieve analyse gebeurt van de elementen van kwetsbaarheid. Die zou absoluut ontoereikend zijn in het licht van de inmenging die de maatregel van een woonstbetreding inhoudt. Vervolgens vraagt Myria zich af of het haalbaar is voor de Dienst Vreemdelingenzaken om rekening te houden met de kwetsbaarheden van de derden die betrokken zijn. Zo zijn derden vaak Belgische burgers: hoe zou de Dienst Vreemdelingenzaken relevante informatie over hen kunnen verkrijgen binnen de grenzen van zijn bevoegdheid?

Ten derde, voor wat specifiek de minderjarigen betreft, waardeert Myria de verwijzing naar de notie van het hoger belang van het kind in de wettekst maar het acht die onvoldoende. Myria stelt vast dat waarborgen zoals het verbod om voor de kinderen handboeien te gebruiken bij de ouders ontbreken in de wettekst. Wat de scheiding van gezinsleden betreft, bepaalt de tekst dat die wordt “*vermeden*” tijdens een woonstbetreding in aanwezigheid van minderjarige kinderen. Deze woordkeuze (“vermijden” in plaats van “verbieden”) geeft reden om aan te nemen dat in bepaalde gevallen kinderen effectief kunnen worden gescheiden van hun ouders. In zijn advies van 11 juli 2025 stelde Myria al de vraag wat de gevolgen zouden zijn voor kinderen van wie de ouder(s) zou(den) worden aangehouden in hun aanwezigheid, een vraag waarop het wetsontwerp geen antwoord biedt. Daarnaast zal de interpretatie van de “garanties” waarin de tekst voorziet – waarbij “*een zo weinig mogelijk ingrijpende aanpak*” en een “*multidisciplinaire omkadering*” moeten worden gehanteerd wanneer er kinderen aanwezig zijn – worden overgelaten aan het oordeel van de politiediensten die belast zijn met de uitvoering van de maatregel. Het ontbreken van een rechtsmiddel tegen de machtiging van een rechter of de manier waarop die concreet wordt uitgevoerd leidt voorts tot een vorm van willekeur.

- **Over de proportionaliteit van de machtiging tot de maatregel** ten opzichte van de belangen van de vreemdeling en de derden die verblijven op het adres waarvoor de machtiging tot woonstbetreding wordt gevraagd. Zoals de memorie van toelichting aangeeft, is die (zesde) voorwaarde toegevoegd (om tegemoet te komen aan het advies van de Raad van State; advies 78.049/2/V van 20 augustus 2025) dat de proportionaliteit op voorhand wordt getoetst door de onderzoeksrechter. Volgens de memorie van toelichting “*[wordt] in combinatie met de verder vermelde beroepsmogelijkheden (in kader van artikel 71 van de wet van 15 december 1980 en het Burgerlijk Wetboek), aldus de controle op het recht op onschendbaarheid van de woning en het recht op de eerbiediging van het privé- en gezinsleven (bijkomend) gewaarborgd, zelfs indien er geen volwaardige controle a posteriori is*” (p. 19).

Myria stelt evenwel vast dat de geadieerde onderzoeksrechter over een relatief korte termijn beschikt (vijf werkdagen) om dossiers te beoordelen die soms heel complex kunnen zijn en een aanzienlijk aantal pagina’s kunnen bevatten, zonder noodzakelijkerwijs te beschikken over de expertise in vreemdelingenrecht om de specificiteiten van een dossier te snappen, wat de reikwijdte van de proportionaliteitstoetsing door deze rechter beperkt.

Myria brengt nogmaals in herinnering dat deze “proportionaliteitstoetsing” door de rechter niet het voorwerp uitmaakt van een rechtstreekse rechterlijke controle, de enige manier voor de vreemdeling om die te betwisten is voor de raadkamer die zich beperkt tot een wettigheidstoetsing. Myria wijst in zijn advies van juli 2025 op de kenmerken van dat rechtsmiddel die de doeltreffendheid ervan beperken. Door in geen enkele vorm van beroep te voorzien tegen de machtiging verleend door de onderzoeksrechter en zijn proportionaliteitstoetsing waarborgt het wetsontwerp niet het recht van de betrokken personen op een effectief rechtsmiddel.

- **Over de waarborgen inzake het recht op informatie in een taal die de vreemdeling begrijpt.** Myria stelt voor dat het eenzijdige verzoekschrift van de Dienst Vreemdelingenzaken, naast de verplichte gegevens die zijn opgenomen in het wetsdocument, een vermelding bevat van de talen die de desbetreffende vreemdeling spreekt. Gezien hetgeen de tekst bepaalt in het geval de vreemdeling geen document voorlegt dat toelaat om zijn identiteit te bewijzen (wat kan leiden tot een doorzoeking van de woonplaats), lijkt het essentieel dat een tolk desgevallend aanwezig kan zijn tijdens de woonstbetreding. Dat teneinde in te staan voor de communicatie tussen de betrokkene of betrokkenen en de politie (of eventueel de Dienst Vreemdelingenzaken) en om te vermijden dat enige miscommunicatie wordt geïnterpreteerd als een weigering om documenten voor te leggen en *in fine* resulteert in een complete doorzoeking van de woning.

**Volgens Myria blijven de aanpassingen aan de tekst miniem en blijft de tekst fundamenteel problematisch in het licht van de grondrechten. Ze laten niet toe om de risico's die inherent zijn aan woonstbetredingen te beperken en evenmin om de noodzaak daarvan aan te tonen.**

Geachte heer Voorzitter, Geachte dames en heren Volksvertegenwoordigers, leden van de Commissie Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken, gelieve te willen aanvaarden de blijken van m'n bijzondere hoogachting,

Koen Dewulf  
Directeur